

REGATUL SPANIEI

UNIVERSITATEA DIN SALAMANCA

Luminița MARCU

Lectoratul de limba și literatura română a fost înființat la Universitatea din Salamanca în anul 2014, în baza unui acord de colaborare inter-instituțională între Institutul Limbii Române și Universitatea din Salamanca, dar studiile dedicate românei au o lungă tradiție. Profesorul de lingvistică romanică, Fernando Sánchez Miret, despre istoria studierii limbii române în cea mai veche (1218) universitate spaniolă: Studiul limbii române a început în Universitatea din Salamanca în 1946. În acea perioadă, cursul se numea *Filologie română* și făcea parte din planul de studii de Filologie Romanică din 1944. Româna se studia în semestrul II al anului IV și avea aceeași greutate ca un curs de istoria limbii și literaturii spaniole sau unul de limba franceză. Mai târziu, în planul de studii de Filologie Romanică, din 1955, cursul s-a numit *Română* și a devenit complementar. Studenții erau obligați să aleagă două cursuri complementare dintre următoarele: Paleografie, Filologie catalană, Filologie galiciano-portugheză și Cursul de română. Ulterior, în planurile de studii de Filologie Romanică din 1964 și 1968, cursul de limba română a devenit curs de liberă alegere și s-a menținut astfel și după dispariția licenței de Filologie Romanică în 1977 și transformarea ei în Filologie Hispanică. Licența de Filologie Romanică a fost reînființată în 1993 și limba română a devenit *limbă C*, cu patru cursuri opționale și cu un loc special alături de celelalte limbi romanice.

Între anii 1946 și 1983, cel care s-a ocupat de predarea limbii române a fost Aurel (Aureliu, Aurelio) Răuță (1912-1995), cunoscut în Spania ca Rauta, după pronunția numelui său în spaniolă. Profesorul Răuță era, ca formație, inginer agronom și se exilase în Spania după venirea comunismului în România. A fost profesor la Salamanca, dar a trăit la Madrid unde a organizat Fundația Culturală Română din Madrid, în cadrul căreia a desfășurat o importantă activitate de răspândire a culturii române. De asemenea, Aurel Răuță a fost autorul primei gramatici românești pentru spanioli (*Gramatica rumana*, Aurelio Rauta, Consejo Superior de Investigaciones Científicas, 1947).

Începând cu anii 1983-1984, titulara cursului liber de limba română a devenit tânăra profesoară Carmen Pensado, specialistă în lingvistică romanică și care, în vara anului 1983, își perfecționase cunoștințele de română în cadrul școlii de vară de la Universitatea București. Carmen Pensado a devenit apoi titulara Catedrei de Filologie Romanică din Universitatea Salamanca și a avut contribuții științifice importante dedicate mai ales istoriei limbii române. A predat limba română la Salamanca până în 1991.

Începând cu anii 1998-1999, autorul rândurilor următoare, Fernando Sánchez Miret, a devenit responsabilul cursurilor de română în Universitatea din Salamanca: „Pregătirea mea a început cu participarea la cursurile profesoarelor Sanda Reinheimer-Rîpeanu și Sarmiza Leahu și apoi la cursurile de vară ale Universității București (1998, 2002) și Timișoara (2005). M-am apropiat de limba română în cadrul studiilor mai ample de filologie romanică, dar interesul pentru ea a crescut în timp. După o primă întâlnire revelatoare cu limba și cu istoria ei, datorată profesoarei Reinheimer-Rîpeanu, am obținut cu ajutorul profesoarei Leahu cunoștințele de bază pentru a putea să citesc literatură de specialitate pentru teza mea de doctorat. Mai târziu, am obținut o bursă pentru școala de vară a Universității București, unde, în câteva săptămâni, am învățat atât de mult, încât după câteva luni începeam la rândul meu să predau limba română pentru începători la Salamanca. Am continuat apoi, având mereu sprijinul neprețuit al colegilor din lumea academică din București, Iași și Timișoara. Pe urmele lui Carmen Pensado, mi-am orientat

cercetările înspre limba română, în special în probleme de morfologie, încercând să detaliez istoria productivității verbale și situația sa actuală. Sunt încă multe aspecte de studiat și acest lucru reprezintă încă o dovadă a interesului și a fertilității domeniului lingvisticii istorice și sincronice dedicate limbii române în cadrul studiilor de lingvistică romanică.” (Fernando Sánchez Miret în *Philologica Jassyensia*, 2006, https://www.philologica-jassyensia.ro/upload/II_2_miret.pdf, Traducere din limba spaniolă de Luminița Marcu)

Fernando Sánchez Miret, în colaborare cu profesoara Viorica Patea, profesoară de literatură engleză în cadrul Universității din Salamanca, dar o pasionată a literaturii și a culturii românești), a tradus „Jurnalul fericirii” de Nicolae Steinhardt (Editura Sigueme, 2007). Viorica Patea este traducătoarea în limba spaniolă a Anei Blandiana și o promovatoare neobosită a operei acestei scriitoare de prim rang.

Primul lector român la Universitatea din Salamanca este Luminița Anca Marcu, profesoară de literatură română la Facultatea de Litere, Universitatea București. Luminița Marcu și-a început activitatea la Salamanca, în 2014, ca lector și profesor asociat. Și-a început cariera academică ca profesoară de literatură română în cadrul Departamentului de Studii literare din Facultatea de Litere, Universitatea București în 2001. Între 2010 și 2014 a fost diplomat al statului român, directoare adjunctă a Institutului Cultural Român din Madrid. Luminița Marcu are un doctorat *Summa cum laude* la Universitatea București (2010), în care a studiat relația dintre politică și cultură în timpul regimului communist; este autoarea a numeroase articole, traduceri și a două volume, dintre care unul dedicat culturii spaniole (2006).

În prezent, după succesive modificări ale planurilor de studii menite să crească ponderea cursurilor dedicate limbii și literaturii române în cadrul Universității din Salamanca, modificări sprijinite de Departamentul de Filologie Romanică din cadrul actualei licențe (unice în Spania) intitulate „Licență în Limbi, literaturi și culturi romanice” (Grado en Lenguas, Literaturas y Culturas Romanicas), studiile românești beneficiază de opt cursuri de limbă și două cursuri de literatură. Astfel, începând cu anii 2017, 2018 și 2019, se poate spune că româna revine la importanța pe care a avut-o la sfârșitul anilor 1940, cu itinerarii complete dedicate literaturii și cu statutul de *limbă a doua* (echivalent în sistem anglo-saxon cu specializare completă de tip Minor, iar în sistem românesc cu „a doua specializare”). Cursurile dedicate românei însumează în prezent 42 de credite în sistem ECT, studenții realizează teze de licență dedicate în exclusivitate literaturii române, iar universitatea manifestă o impresionantă disponibilitate pentru susținerea și extinderea cercetării asupra fenomenelor lingvistice și literare românești.

Lectoratul din Salamanca

Lectoratul din Salamanca

Lectoratul din Salamanca